

Staatsbosbeheer - Duinen van Texel

Ruijslaan 92, 1796 AZ De Koog

T 0222 - 317741

www.staatsbosbeheer.nl

staatsbosbeheer

Wandelen | De Geul en Bollekamer

in het Nationaal Park Duinen van Texel

Nationaal Park

DUINEN VAN TEXEL

Waar duinen nog groeien

Weinig plaatsen in het Nationaal Park Duinen van Texel zijn zo afwisselend als het dungebied van De Geul en Bollekamer. Bijvoorbeeld de strandvlakte De Hors, waar de natuur nog steeds nieuwe duinen maakt.

Of de vogelryke mini Waddenzee in de Mokbaai, de Uitgestrekte natte duinvalleien en duinmeren, de Middeleeuwse duinen met het Loodsmansduin als hoogste uitkijkpunt, de heide van de mientgronden aan de binnenduinrand en het rijksmonument batterij Den Hoorn. Via wandelpaden is van al dit moois volop te genieten.

Woestijn aan zee

In het zuiden ligt de zandplaat De Hors. Omvang en vorm van de uitgestrekte strandvlakte wisselen sterk onder invloed van de zee. De Hors is onderdeel van het Beschermd Natuurmonument De Waddenzee en een van de weinige plaatsen op Texel waar nog natuurlijke duinvorming plaatsvindt. Mensen zijn welkom op de strandvlakte, zolang ze niets verstoren of verontrusten. Passeer groepen vogels daarom op grote afstand. Een wandeling door dit gebied, met zijn 'woestijnachtige' karakter, is een heel bijzondere ervaring.

Mariniers vanuit zee

Op de Hors oefenen zo nu en dan mariniers. Militairen, voertuigen en materieel worden vanaf zee afgezet op het strand. Vliegtuigen, artillerie en tanks oefenen niet mee. Via het strand lopen de militairen terug naar hun kazerne. Defensie let bij het oefenen heel goed op de natuur. Er wordt rekening gehouden met de strandbroeders. Ieder jaar worden voordat de dwergsterns terugkomen, de meest waarschijnlijke broedplaatsen afgezet met palen en touwen om te voorkomen dat honden of wandelaars de nesten verstoren. Ook met de landingsoefeningen wordt rekening gehouden met de broedplaatsen. Op het strand staat een rij met rood/witte palen, voertuigen mogen niet aan de rode zijde van de palen komen. Hiermee wordt de jonge aanwas van duintjes beschermd. Staatsbosbeheer beheert voor Defensie de natuur. Jaarlijks wordt afgesproken wat er op basis van het (natuur)beheersplan van Defensie wordt gedaan om de natuur in het gebied te beschermen.

Natte duinvalleien

De rondwandeling door de Horspolders geeft een mooi overzicht van de plantenrijkdom van natte duinvalleien. Tot pal naast het pad zijn veel bijzondere planten te bewonderen, zoals vleeskleurige orchis, moeraswespenorchis, parnassia, sierlijke vetmuur, geelhartje en miniatuurplantjes als dwergbloem en dwergglas. Met een plantengids kunt u hier tijden zoet zijn en nog veel andere soorten ontdekken. Rond het grote duinmeer groeit een brede rietkraag. Hierin broeden kleine karekiet, rietgors, baardmannetje en andere vogels. Het open water heeft door de goede waterkwaliteit een rijke begroeiing van kranswieren en fonteinkruiden. Dit trekt veel watervogels zoals eenden en ganzen aan.

Tropische verrassing

De volgende vallei is De Geul. Tot 1921 stond deze vallei in het oosten in verbinding met de zee. Vanaf de uitzichtpost aan de Mokweg heeft u een schitterend zicht over De Geulplas. Ieder jaar rond eind februari keren hier de eerste lepelaars terug uit Afrika. Tussen de rietkragen van De Geulplas broeden 's zomers meer dan tweehonderdvijftig paar van deze witte, reigerachtige vogels. Hun naam danken zij aan het lepelvormige uiteinde van hun snavel. Lepelaars jagen, vaak groepsgewijs, op stekelbaarsjes en garnalen. In De Geul en De Bollekamer broeden bruine en blauwe kiekendieven. Deze roofvogels zijn te herkennen aan hun zwevende vlucht en de omhoog gekrulde vleugelpunten. De blauwe kiekendief heeft een witte band over de rug tussen de vleugels en de staart. Alleen het mannetje heeft een blauwe kleur; het wijfje is bruin. De bruine kiekendief is groter. Het mannetje heeft alleen grijs op de bovenvleugel.

Vrouwtjes zijn donkerbruin en hebben een gelige kop. De bruine kiekendief leeft voornamelijk van konijnen en de blauwe kiekendief heeft het gemunt op muizen.

Van ankerplaats tot tankstation

De Mokbaai is een mini Waddenzee waar altijd vogels te zien zijn. Op het slik zoeken vooral tijdens de trek grote aantallen steltlopers naar voedsel. Ze vullen hun vetvoorraad aan voor de grote reis. De bijzondere kwelderbegroeiing bestaat uit plantensoorten die overstrooming met zeewater verdragen. Door het zoete water dat uit De Geul onder de weg door naar De Mok kwelt, is hier één van de grootste groeiplaatsen van de rode bies te vinden.

In de 18e eeuw was De Mok een ankerplaats voor zeeschepen die bij Texel lagen te wachten voor vertrek. In Het Pompevlak was een drinkwaterput voor de scheepsbemanningen. De stuifdijk waarop nu de Mokweg ligt, is aangelegd om vanaf De Hors waaierend zand op te vangen, dat de aanlegplaats dreigde te verzanden.

Natuurontwikkeling

De duinvalleien van het Grote- en Pompevlak ontstonden in het midden van de achttiende eeuw door de aanleg van een stuifduin. Bij de Mokbaai bleef een kleine opening gehandhaafd, waar zoet water via een duinbeekje naar zee kon stromen. De valleien zijn in 1880 bij het graven van de Moksloot ontwaterd en tot weiland omgevormd. Vanaf 1956 zijn deze valleien ook in gebruik voor drinkwaterwinning. De Moksloot is toen afgedamd om water vast te houden. Er is veel veranderd. De landbouw verdween en in 1993 stopte de winning

van drinkwater op Texel. Dit betekende nieuwe kansen voor de natuur. Voor kenmerkende planten van natte duinvalleien is weer plaats. Staatsbosbeheer heeft valleien geplagd en de afvoer van duinwater naar zee in ere hersteld. De verbinding met de zee zorgt ervoor dat de valleien in de juiste mate vochtig blijven, zodat bijzondere planten en dieren zich nu in de natte duinvalleien weer thuis voelen.

De oude kustlijn

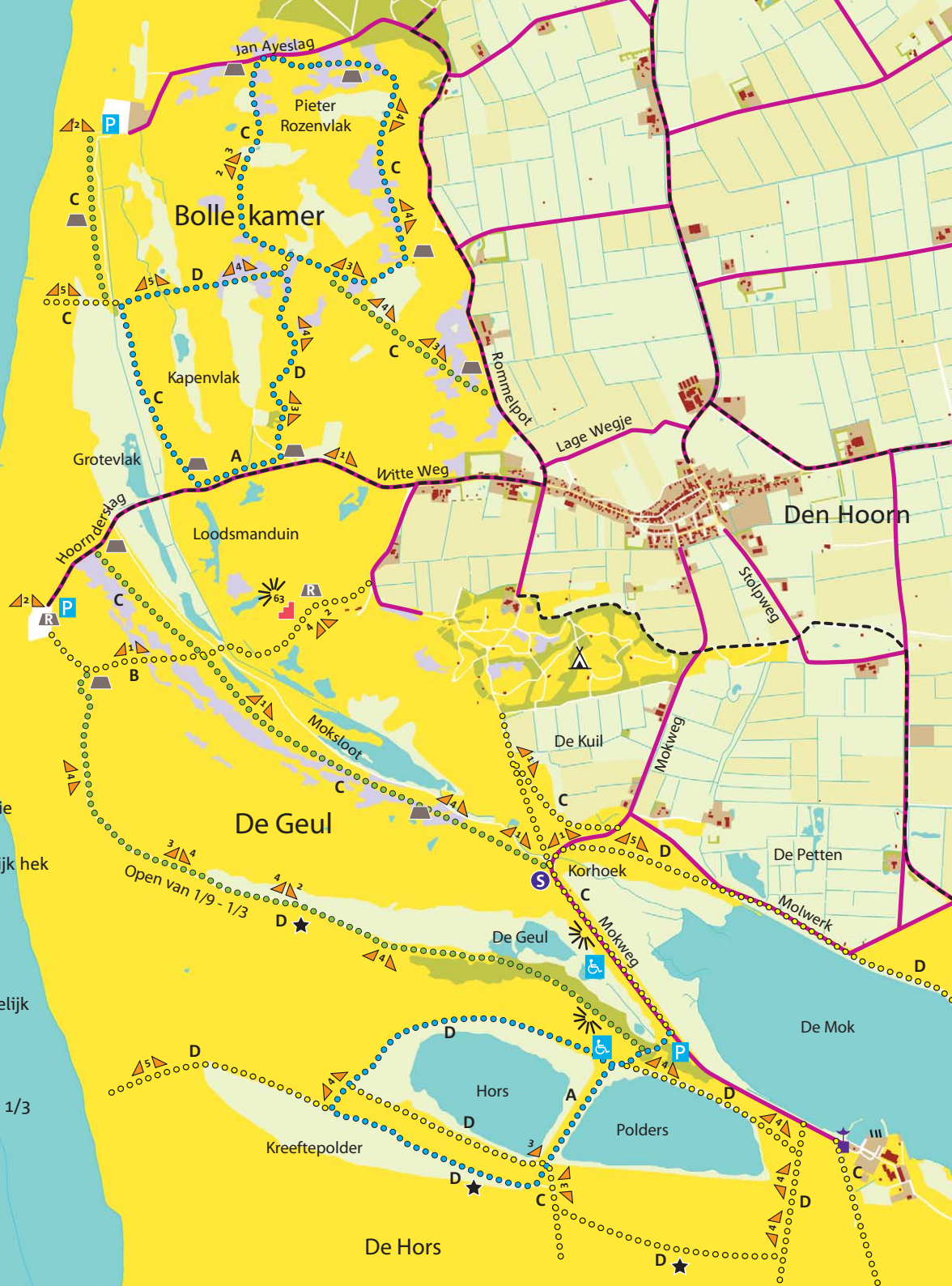
De hoogste duinrij in het gebied is tevens een van de oudste duinen. Deze zijn zonder menselijk ingrijpen ontstaan en vormden lang de kustlijn van Zuid-Texel. Het hoogste punt is sinds jaar en dag een uitzichtpunt. Loodsen uit Den Hoorn hielpen het aan de naam Loodsmansduin. Wanneer zij vanaf het duin een schip zagen aankomen, ontstond een wedstrijd. Wie het eerst aan boord was, kreeg de klandizie. Vanaf 1938 gebruikte het Nederlandse leger het duin als commandopost van de batterij Den Hoorn. De kanonnen stonden in De Bollekamer opgesteld. De batterij is één van de laatste voorbeelden van Nederlandse vestingbouw. Het Loodsmansduin één van de mooiste uitkijkpunten van het eiland en biedt het een prachtig uitzicht over Zuid-Texel, Marsdiep en Noorderhaaks.

Oude Mientgronden

Het oostelijk deel van De Bollekamer hoort tot de oude Mientgronden. Deze gronden waren natte duinheiden die vroeger gemeenschappelijk werden gebruikt. Staatsbosbeheer laat deze heideterreinen af en toe plaggen en maaien voor behoud op lange termijn. Dan kunnen jonge heideplanten en zeld-

Legenda

- ★ Periodiek nat
- A Verhard
- B Half verhard
- C Onverhard
- D Ruig
- ▲¹ Helling tot 1:20
- ▲² Helling tot 1:16
- ▲³ Helling tot 1:12
- ▲⁴ Helling tot 1:8
- ▲⁵ Helling > 1:8
- ⊙ Startpunt excursie
- ▤ Klaphek
- Ⓜ Rolstoelvriendelijk hek
- ≡ Wildrooster
- ▬ Trap
- ☀ Uitkijkpunt
- P Parkeerplaats
- ♿ Rolstoeltoegankelijk
- ⛺ Camping
- ⚔ Monument
- ⋯ Wandelpad 1/9 - 1/3
- ⋯ Wandelpad
- ⋯ Rondwandeling
- - - Fietspad
- Weg

Grote grazers

In een deel van het gebied grazen Schotse Hooglanders en Exmoor pony's. Ze helpen Staatsbosbeheer bij het terugdringen van de verruiging in de duinen. Hun geknabbel moet het landschap open houden en ervoor zorgen dat snelgroeïende planten en struiken de overige vegetatie niet overwoekeren. De natuurvriendelijke grazers eten vrijwel alles: van gras en riet tot boomschors en wilgen. Ze hebben nauwelijks verzorging nodig en blijven het hele jaar buiten. U kunt rustig tussen de dieren wandelen. Zolang u ze niet voert, de jongen ongemoeid laat en uw hond aan de lijn houdt, zijn het ongevaarlijke dieren.

Wandelen, uitkijken en de hond

De met gele paaltjes gemarkeerde wandelpaden en de met blauw gemarkeerde rondwandelingen bieden alle kans het gebied te verkennen. Buiten het broedseizoen, van 15 augustus tot 1 maart, zijn er ook de zogenaamde 'groene routes'. Wanneer er in De Geul nog laat jonge lepelaars zijn, gaat het pad door de Geulvallei later open.

De twee uitkijkpunten aan de Mokweg zijn ook per rolstoel toegankelijk, naar het Loodsmansduin gaat een pittige trap. In de duinen moeten honden het hele jaar aan de lijn. Op de strandvlakte van De Hors van maart t/m augustus.

Nationaal Park, excursies en informatie

Nationale Parken zijn uitgestrekte natuurgebieden met hoge natuurwaarden en veel mogelijkheden om hiervan te genieten. De Texelse Duinen voldoen volledig aan deze criteria. Een Nationaal Park bevordert de samenwerking van iedereen die bij het

gebied betrokken is. Dat verbetert de bescherming van de natuur. Ook het genieten van de natuur is belangrijk binnen een Nationaal Park. Het slim uitzetten van wandel- en fietspaden maakt dat dit samen kan gaan met behoud van de natuur. In Ecomare is ook het bezoekerscentrum Duinen van Texel te vinden. Hier kunt u uw vragen stellen en een excursie onder leiding van een boswachter boeken. Dat kan ook via de Texel Informatie Punten.

Welkom in het Nationaal Park

- Wandelaars op aangegeven paden.
- Fietsers op fietspaden.
- Overige verkeer op verharde wegen.
- Met een hond die is aangeliend.
- Hondenpoep niet op wandelpaden!

Monument

Het in 2004 buiten de kazerne geplaatste 'Georgisch Kruis' herinnert aan de Russische opstand van april 1945. Daarbij zijn 10 Texelaars gefusilleerd. Het monument is in 2008 volledig gerestaureerd en zeer de moeite waard om te bezoeken.

